

УДК 621.326

Дранівський М. – ст. гр. ОКС-206

*Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету
імені Івана Пулюя*

ЕЛЕМЕНТИ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Науковий керівник: викладач-методист Школьна В.С.

Dranivskyu M.

Technical College Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ELEMENTS OF FOLK MATHEMATICS

Supervisor: lecturer-methodologist Shkolna V.

Ключові слова: народна математика, міра.

Keywords: folk mathematics, dimension.

Для математики нового століття стало характерним звернення до коріння математичних теорій і методів. Тому на сьогодні важливим стає ознайомлення студентів з елементами історії математики, етимологією понять, метрологією, з народною математикою (стародавні задачі прикладного характеру, народні міри і обчислення, раціональні способи усних обчислень, старовинне математичне письмо тощо). На потребу такої перебудови вказує висловлювання відомого вченого Г. Ващенко: «... Ніщо так не допомагає утримувати у пам'яті відомі істини, як історія їх походження. Математика, висвітлена історичними даними, стає більш живою і цікавою». Народна математика — це пройдений етап, який носить історичну цінність.

Використовувати елементи народної математики рекомендовані такі відомі математики, як М. Кравчук, Л. Граціанська, М. Чайковський, В. Левицький, Н. Вірченко, О. Астряб, О. Дубинчук та інші.

У нашій роботі ми розглянемо основні елементи народної математики.

З розвитком міжнародної торгівлі виникла потреба встановити єдину систему мір. Частина з них ще й понині побутує у народній термінології, наприклад: міри довжини, які використовували за одиницю вимірювання розміри частин людського тіла(стопа, крок, розмах рук, лікоть, долоня, палець), міри сипких тіл і рідин(об'єм і маса), які були найрізноманітнішими у різних частинах України(бочка, відро, пляшка, кіло, фунт, корець,) та грошові міри(гривня, злотий, копа грошей, сороківка).

Значного розвитку математичні знання набули ще в часи Київської Русі. Незважаючи на всю різноманітність лічби, основною системою числення в українців була десяткова. Здебільшого населення використовувало прості прийоми лічби, та деякі селяни могли за допомогою прийомів усного числення обчислити рахункових операцій з натуральними числами, такі як множення і ділення на 4 і на 8, множення на 5, на 25, на 9 і на 11.

Стародавні задачі прикладного змісту містили матеріал народознавчого характеру, що сприяло кращому засвоєнню і практичному використанню даних задач, наприклад, для побудови клунь, визначення висоти неосяжного предмету, або об'єму хати, розрахунку площі ділянки поля, виготовлення бочок тощо.

Отже, вивчення народної математики є дуже важливим для глибокого висвітлення культури народу і пізнання його мудрості.